

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 132/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BERNERPROJEKT, s.r.o.**, Bakošova 2103/38, Bratislava, zastúpenej Hudec s.r.o., Lazaretská 23, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-9C/39/2019 (pôvodne Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/39/2019) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-9C/39/2019 (pôvodne Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/39/2019) **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-9C/39/2019 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadostučinenie **700 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní sp. zn. B2-9C/39/2019 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Navrhuje prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov, požaduje tiež finančné zadosťučinenie 1 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka sa žalobou doručенou 19. júna 2019 Okresnému súdu Bratislava II domáha voči žalovanému zaplataenia (po rozšírení žaloby) 13 256,05 eur s príslušenstvom z titulu nezaplataenia ňou vykonaných stavebných prác pre žalovaného v jeho byte.

3. Po začatí konania do februára 2020 súd odstraňoval nedostatky žaloby a uskutočňoval úkony podľa § 167 Civilného sporového poriadku.

4. Predbežné prejednanie sporu bolo 27. januára 2021 nariadené na 25. február 2021, bolo však zrušené z dôvodu predĺženia núdzového stavu v súvislosti s pandemiou ochorenia COVID-19. Predbežné prejednanie sporu sa napokon uskutočnilo 11. mája 2021.

5. V priebehu konania sa uskutočnili pojednávania 17. júna 2021, 2. novembra 2021, 10. marca 2022, 8. novembra 2022, 13. marca 2023 a 24. mája 2023. Pojednanie nariadené na 28. október 2021, 3. február 2022 a 28. apríl 2022 bolo zrušené z dôvodu neprítomnosti zákonnej sudkyne, 28. februára 2023 z dôvodu zmeny zákonnej sudkyne. Pojednanie nariadené na 3. máj 2022 bolo zrušené z dôvodu choroby žalovaného (COVID-19), pojednanie nariadené na 8. september 2022 bolo zrušené na žiadosť žalovaného z dôvodu potreby oboznámenia sa a zaujatia stanoviska k rozsiahlemu podaniu sťažovateľky, ktorá tiež predložila nové dôkazy.

6. Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov prešiel od 1. júna 2023 výkon súdnictva v predmetnej veci z Okresného súdu Bratislava II na Mestský súd Bratislava IV.

7. Na pojednanie nariadené na 19. júl 2023 si mali strany v písomnej forme pripraviť záverečné reči, pojednanie však bolo zrušené z dôvodu zdravotnej indispozície zákonnej sudkyne, ktorá 22. augusta 2023 očakávala odchod na materskú dovolenku. Spis bol 28. októbra 2023 pridelený novej zákonnej sudkyňi.

III.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka argumentuje, že mestský súd vo veci doteraz (za ostatných 5 rokov a 7 mesiacov) meritórne nerozhodol. Posledný termín pojednávania bol nariadený na 19. júl 2023, tento však bol 12. júla 2023 zrušený, pričom od daného momentu (t. j. 19 mesiacov) je mestský súd nečinný. Sťažovateľka 7. mája 2024 podala sťažnosť na priet'ahy v napadnutom konaní predsedníčke mestského súdu a sťažnosť bola vyhodnotená ako dôvodná. K náprave však nedošlo. Sťažovateľka vidí pochybenie nielen v trvajúcej nečinnosti mestského súdu po zrušení termínu posledného pojednávania, ale aj v neustanovení nového zákonného sudcu po odchode ostatnej aktívnej zákonnej sudkyne (JUDr. Halabrinovej) po dobu viac ako 3 mesiacov (od 12. júla 2023 do 28. októbra 2023).

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

9. Mestský súd vo vyjadrení uviedol chronologický prehľad uskutočnených úkonov v napadnutom konaní. Konštatoval, že žaloby o splnenie povinnosti tvoria bežnú súčasť rozhodovacej praxe mestského súdu, spravidla nie sú právne zložité a ani skutkovo náročné. V konaní postupoval zákonným spôsobom a úkony vykonával plynulo až na obdobie od odchodu zákonnej sudkyne JUDr. Halabrinovej na materskú a rodičovskú dovolenku (august 2023) po súčasnosť. V správaní sťažovateľky nezhliadol okolnosť, ktorá by vplývala na doterajšiu dĺžku konania negatívne. Vzhľadom na svoj pomalý postup v období od augusta 2023 po súčasnosť považuje mestský súd ústavnú sťažnosť za opodstatnenú, poukazujúc však na sťažovateľkou odôvodnený nárok na navrhovanú výšku finančného zadosťučinenia (obvyklá prax ústavného súdu a inflácia), pokladá požadované finančné zadosťučinenie za neprimerane vysoké.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (i práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

12. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

13. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že ide o vec, ktorá nevykazuje črty mimoriadnej skutkovej či právnej zložitosti a tvorí bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Na skutkovú či právnu zložitosť nepoukázal ani mestský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti.

14. Čo sa týka významu veci pre sťažovateľku, tento aspekt sťažovateľka v ústavnej sťažnosti okrem všeobecného odkazu na predmet konania (požadované peňažné plnenie) nerozvinula. Možno však bez ďalšieho prisvedčiť, že predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť prioritizovaný.

15. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v konaní k zbytočným priet'ahom. Na takúto okolnosť nepoukázal ani mestský súd.

16. Napokon ústavný súd hodnotil postup mestského súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní. Postup mestského súdu ústavný súd vyhodnotil ako poznačený nečinnosťou. Neodôvodenou kontinuálnou nečinnosťou sa vyznačuje obdobie od júla 2023 (keď bolo zrušené posledné nariadené pojednávanie vo veci, na ktoré si strany mali pripraviť záverečné reči) až dosiaľ, t. j. 20 mesiacov. Napadnuté konanie prebieha viac ako 5 rokov a 9 mesiacov, vo veci samej zatiaľ rozhodnuté nebolo.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ktoré boli spôsobené nečinnosťou mestského súdu (pôvodne okresného súdu). Z uvedených dôvodov ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

18. Keďže v napadnutom konaní dosiaľ nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu vo veci samej, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby mestský súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

19. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

20. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie finančného zadost'učinenia 1 000 eur, ktoré považuje za primerané vzhľadom na pochybenie súdu.

21. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

22. Pri rozhodovaní o finančnom zadosťučinení ústavný súd prihliadal na celkovú dĺžku napadnutého konania, konštatovanú nečinnosť mestského súdu a predmet konania (vec sťažovateľky nespadá do okruhu tzv. privilegovaných typov konania, ktoré si vo všeobecnosti vyžadujú postup súdu s osobitnou starostlivosťou. Ústavný súd okrem iného prihliadol aj na skutočnosť, že napadnuté konanie spadá do obdobia pandémie ochorenia COVID-19 (03/2020 – 02/2022), pričom právne opatrenia prijaté v uvedenom období a tiež celková spoločenská situácia v tomto období prispeli k celkovej dĺžke napadnutého konania. Navyše, sťažovateľka vo vzťahu k finančnému zadosťučineniu neuviedla okrem poukazu na vytýkané pochybenia súdu, obvyklú prax ústavného súdu a infláciu žiadne špecifické skutočnosti, ktoré by mali odôvodňovať priznanie finančného zadosťučinenia v požadovanej výške.

23. Ústavný súd dospel k záveru, že okolnosti veci opodstatňujú priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 700 eur (bod 3 výroku nálezu). Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka požadovala priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 1000 eur, ústavný súd sťažnosti sťažovateľky vo zvyšnej časti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

24. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

25. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnemu zástupcovi sťažovateľky vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných od 1. januára 2025 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 23 %.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového

poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2025

Robert Šorl
predseda senátu